Komisie Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovania komisií Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

PRACOVNÝ NÁVRH

Návrh

Regionálneho akčného plánu Bratislavského samosprávneho kraja na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2024 - 2026

Materiál bude prerokovaný v nasledovných komisiách:

Finančná komisia
Komisia sociálnych vecí

Zodpovední:

Ing. Patrícia Mešťan, MA
riaditeľka
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

PhDr. Marica Šiková
riaditeľka Odboru sociálnych vecí
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Spracovatelia:

PhDr. Jana Matulová
vedúca oddelenia sociálnej pomoci

Mgr. Monika Kakalíková
referentka oddelenia sociálnej pomoci

Bratislava
október 2023

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č. .../2023
zo dňa 10. 11. 2023

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

s c h v a ľ u j e

Regionálny akčný plán Bratislavského samosprávneho kraja na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2024 – 2026.

D ô v o d o v á s p r á v a

Základným a univerzálnym ľudským právom je právo nebyť vystavovaný násiliu. Hrozba násilia, násilie a jeho pretrvávanie na ľudských bytostiach je porušovaním ľudských práv. Násilie páchané na ženách predstavuje najvýraznejšiu formu porušovania ľudských práv žien.

Bratislavský samosprávny kraj v záujme prevencie a eliminácie násilia páchaného na ženách na území Bratislavského kraja v roku 2010 podporil vznik pracovnej skupiny, ktorú tvoria zástupcovia subjektov štátnej správy, verejnej správy, samosprávy a mimovládneho sektora. Cieľom pracovnej skupiny bola realizácia Regionálneho akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách pre Bratislavský kraj (ďalej len „RAP BSK“), ktorý bol v súlade s cieľmi aktuálneho Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách.

Pracovná skupina RAP BSK pokračuje v napĺňaní úloh a cieľov, ktorých spoločným menovateľom je poskytovanie bezpečia, ochrany a podpory ženám zažívajúcim násilie alebo ženám, ktoré sú ohrozené násilím a ich deťom. Pre docielenie účinnej a efektívnej pomoci je dôležitá súčinnosť organizácií a inštitúcií na úrovni multiinštitucionálnej spolupráce, pretože len komplexnou pomocou a koordinovaným prístupom sa zmierňujú dopady násilia, predchádza sa opakovanému násiliu a zvyšuje sa bezpečnosť žien a ich detí.

BRATISLAVSKÝ
SAMOSPRÁVNY KRAJ
NAJLEPŠIE MIESTO PRE ŽIVOT

Regionálny akčný plán Bratislavského samosprávneho kraja na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2024 – 2026

I. ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ A LEGISLATÍVNY RÁMEC

Násilie na ženách je v súlade s medzinárodným konceptom ľudských práv chápané ako porušovanie základných ľudských práv a forma diskriminácie žien.

Deklarácia OSN o odstránení násilia páchaného na ženách bola schválená Valným zhromaždením OSN v roku 1993. Za násilie na ženách označuje „akýkoľvek čin násilia, založený na rodovej nerovnosti, ktorého dôsledkom je, alebo ktorý smeruje k tomu, aby jeho dôsledkom bolo fyzické, sexuálne alebo psychické poškodenie trpiacej ženy, vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, nátlaku alebo akéhokoľvek odňatia slobody, či už vo verejnom alebo v súkromnom živote.“ Je to dokument o tom, že násilie na ženách nie je akceptovateľné a prvýkrát sa definoval a uznal problém násilia páchaného na ženách.

Dohovor OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW) definuje diskrimináciu žien ako „akékoľvek robenie rozdielu, vylúčenie alebo obmedzenie vykonané na základe pohlavia, ktorého dôsledkom alebo cieľom je narušiť alebo zrušiť uznanie, požívanie alebo uplatnenie zo strany žien, bez ohľadu na ich rodinný stav, na základe rovnoprávnosti mužov a žien, ľudských práv a základných slobôd v politickej, hospodárskej, sociálnej, kultúrnej, občianskej alebo inej oblasti.“

Vláda Slovenskej republiky dňa 12. januára 2022 schválila Národný akčný plán pre prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2022 – 2027 (ďalej aj ako „NAP 2022 – 2027“)[1]. NAP 2022 – 2027 nadväzuje na Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách na roky 2014 – 2019[2] a zároveň dopĺňa Celoštátnu stratégiu rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí v Slovenskej republike na roky 2021 – 2027 a Akčný plán rovnosti žien a mužov na roky 2021 – 2027[3].

V priebehu realizácie Regionálneho akčného plánu Bratislavského samosprávneho kraja na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2021 – 2023 (ďalej aj ako „RAP BSK 2021 – 2023“) bol novelizovaný **zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov** v znení neskorších predpisov (ďalej len ako„zákon č. 274/2017 Z. z.“). Tento zákon definuje termín domáceho násilia, ktorým sa rozumie „trestný čin spáchaný násilím alebo hrozbou násilia na príbuznom v priamom rade, osvojiteľovi, osvojencovi, súrodencovi, manželovi, bývalom manželovi, druhovi, bývalom druhovi, rodičovi spoločného dieťaťa alebo inej osobe, ktorá s páchateľom žije alebo žila v spoločnej domácnosti“. Novelizovaná bola aj časť zákona, ktorá hovorí o práve obete na ochranu pred druhotnou viktimizáciou alebo opakovanou viktimizáciou. V záujme obete pred druhotnou viktimizáciou sa umožňuje viesť výsluch obzvlášť zraniteľnej obete v prípravnom konaní osobou pohlavia určeného vypočúvanou osobou, tlmočiť výsluch obzvlášť zraniteľnej obete osobou pohlavia určeného vypočúvanou osobou a len v prípade nevyhnutnosti pre objasnenie skutočností dôležitých pre trestné konanie klásť otázky smerujúce do intímnej oblasti vypočúvanej obete. Zákon č. 274/1917 Z. z. zároveň upravuje práva a podmienky pre odškodnenie obetí násilných trestných činov.

Novelizácia zákona č. 274/2017 Z. z. zároveň priniesla vznik intervenčných centier pre obete trestného činu domáceho násilia (ďalej len „intervenčné centrum“). V každom kraji vzniklo intervenčné centrum, ktoré na základe vykázania násilnej osoby zo spoločnej domácnosti v zmysle zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov kontaktuje obeť domáceho násilia do 72 hodín od doručenia úradného záznamu a ponúkne jej krízovú intervenciu a odbornú pomoc.

1 Dostupné: https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/26779/1

2 Dostupné: https://www.gender.gov.sk/wp-content/uploads/2012/06/NAP_nasilie_print.pdf

3 Dostupné: https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/25845/1

Pre Bratislavský kraj je intervenčným centrom Poradenské Centrum Nádej. Pre ohrozené osoby poskytuje:

- krízovú psychologickú intervenciu a dlhodobú psychologickú podporu pre dospelé osoby a deti,
- všeobecnú odbornú pomoc,
- základné a špecializované sociálne poradenstvo,
- právne poradenstvo v oblasti rodinného, civilného a trestného práva najmä s možnosťou podania návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, trestného oznámenia a ďalších úkonov pre zabezpečenie bezpečia obete a jej rodinných príslušníkov, najmä detí,
- vyhodnotenie nebezpečenstva ohrozenia života a zdravia, zostavenie bezpečnostného plánu v spolupráci s obeťou domáceho násilia,
- sprostredkovanie poskytovania sociálnych služieb v zariadení núdzového bývania a špecializovaného sociálneho poradenstva, ak život alebo zdravie obzvlášť zraniteľnej obete je bezprostredne ohrozené.

V zmysle zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov je „policajt oprávnený vykázať z bytu alebo domu alebo iného priestoru spoločne obývaného s ohrozenou osobou a aj z jeho bezprostredného okolia osobu, u ktorej možno na základe zistených skutočností očakávať útok na život, zdravie, slobodu alebo zvlášť závažný útok na ľudskú dôstojnosť ohrozenej osoby“. Policajt je oprávnený vykázať zo spoločného obydlia násilníka aj počas jeho neprítomnosti. Súčasťou vykázania zo spoločného obydlia je zákaz vstupu násilnej osoby do spoločného obydlia počas 14 dní od vykázania a vykázaná osoba je povinná nepribližovať sa k ohrozenej osobe na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov. Do 24 hodín od vykázania policajt kópiu úradného záznamu pošle príslušnému intervenčnému centru, ktoré v zmysle zákona č. 274/2017 Z. z. kontaktuje obeť. Ak v spoločnom obydlí spolu s ohrozenou osobou žije dieťa, alebo je dieťa ohrozenou osobou, policajt kópiu záznamu o vykázaní zašle aj príslušnému orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele. Ak je počas vykázania zo spoločného obydlia podaný návrh na vydanie neodkladného opatrenia, vykázanie sa predlžuje do nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia súdu.

Ďalšia legislatíva v oblasti násilia páchaného na ženách v právnych predpisoch Slovenskej republiky:

Zákon č. 300/2005 Z. z. - Trestný zákon

Trestný zákon definuje, že trestný čin, ktorý je spáchaný násilím, je „ak páchateľ použije na jeho spáchanie fyzické násilie proti integrite inej osoby alebo je spáchaný na osobe, ktorú páchateľ uviedol do stavu bezbrannosti ľsťou, alebo ak páchateľ použil násilie proti veci iného“. „Trestný čin je spáchaný s použitím nátlaku vtedy, ak páchateľ použije na jeho spáchanie psychické násilie proti inému.“ Trestným zákonom sa upravuje definícia chránenej osoby, medzi ktoré patrí aj: dieťa, tehotná žena, blízka osoba, odkázaná osoba, osoba vyššieho veku, chorá osoba...Publikácia *Analýza policajných a justičných dát v prípadoch partnerského a domáceho násilia za rok 2021* (Z. Očenášová, 2022)[4] sa venuje vybraným trestným činom Trestného zákona podľa definície partnerského a domáceho násilia a rozdeľuje ich aj podľa foriem násilia:
Týranie blízkej osoby a zverenej osoby: § 208
Vraždy a zabitie: úkladná vražda (§ 144), vražda (§145), zabitie (§147 – § 148)
Fyzické násilie: ublíženie na zdraví (§ 155 - § 157), obmedzovanie osobnej slobody (§ 183)

4 Dostupné: https://ivpr.gov.sk/analyza-policajnych-a-justicnych-dat-v-pripadoch-partnerskeho-a-domaceho-nasilia-za-rok-2021-zuzanaocenasova-2022/

Psychické násilie: nebezpečné vyhrážanie (§ 360), nebezpečné prenasledovanie (§ 360a), násilie proti skupine obyvateľov (§ 359), vydieranie (§ 189), porušovanie domovej slobody (§ 194)
Sexualizované násilie: znásilnenie (§ 199), sexuálne násilie (§ 200), sexuálne zneužívanie (§ 201 - § 202)
Ekonomické násilie: lúpež (§ 188), krádež (§ 212), sprenevera (§ 213), podvod (§ 221), poškodzovanie cudzej veci (§ 245)

V prípade týrania blízkej a zverenej osoby bol zavedený princíp trestnoprávnej zodpovednosti priestupkovej recidívy. Znamená to, že ak bol skutok domáceho násilia kvalifikovaný ako priestupok, ďalší skutok domáceho násilia spáchaný rovnakým páchateľom v priebehu nasledujúcich 12 mesiacov bude posudzovaný ako trestný čin.

Zákon č. 301/2005 Z. z. - Trestný poriadok

Trestný poriadok upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené, ich páchatelia boli podľa zákona spravodlivo potrestaní, pričom treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb.

Zákon č. 372/1990 Z. z. – Zákon Slovenskej národnej rady o priestupkoch

V správnom konaní sa priestupky proti občianskemu spolunažívaniu objasňujú podľa § 49 Zákona č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch. Väčšinou ide o skutky násilia menej závažného charakteru (vyhrážky, drobné zranenia, urážky) pričom výsledkom je uloženie pokuty.

Zákon č. 40/ 1964 Zb. - Občiansky zákonník

Úlohou Občianskeho zákonníka je najmä ochrana osobnosti a upravovanie majetkových vzťahov fyzických a právnických osôb. V prípadoch domáceho násilia je dôležitý § 146: „Ak dôjde medzi manželmi k nezhode o právach a povinnostiach vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva, rozhodne na návrh niektorého z nich súd. Ak sa z dôvodu fyzického alebo psychického násilia alebo hrozby takého násilia vo vzťahu k manželovi alebo k blízkej osobe, ktorá býva v spoločnom dome alebo byte, stalo ďalšie spolužitie neznesiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov obmedziť užívacie právo druhého manžela k domu alebo bytu patriacemu do bezpodielového spoluvlastníctva, prípadne ho z jeho užívania úplne vylúčiť“.

Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok

Podľa súčasného znenia Civilného sporového poriadku môže súd vydať neodkladné opatrenie, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania. Môže ísť napr. o nariadenie, kedy potrebujeme zabezpečiť, aby druhá strana:
- nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násilia,
- nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje,
- písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená,
- sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.
O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia - nevstupovania násilníka dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivý z násilia, rozhodne príslušný súd do 24 hodín od doručenia návrhu.

Zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok

V zmysle Civilného mimosporového poriadku môže súd nariadiť neodkladné opatrenie vo veciach ochrany maloletých detí (o návrhu súd rozhodne do 24 hodín od doručenia návrhu), neodkladné opatrenie vo veciach osobnej starostlivosti o maloleté deti (o návrhu súd rozhodne najneskôr do 7 dní od doručenia návrhu), neodkladné opatrenie vo veciach výživného a neodkladné opatrenie o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloleté deti (o návrhu súd rozhodne najneskôr do 7 dní od doručenia návrhu).

Zákon č. 36/2005 Z. z. - Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Jednou zo základných zásad tohto zákona je, že záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní a určovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje predovšetkým:

- úroveň starostlivosti o dieťa,
- bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Tento zákon upravuje sociálnoprávnu ochranu detí a sociálnu kuratelu na zabezpečenie predchádzania vzniku krízových situácií v rodine, ochrany práv a právom chránených záujmov detí, predchádzania, prehlbovaniu a opakovaniu porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb a na zamedzenie nárastu sociálnopatologických javov. Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sa vykonávajú pre dieťa, plnoletú fyzickú osobu, rodinu, skupinu a komunitu najmä prostredníctvom sociálnej práce, metódami, technikami a postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji sociálnopatologických javov.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon č. 448/2008 Z. z.“)

V zariadení núdzového bývania (§ 29) v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. ako zariadenia krízovej intervencie sa poskytujú sociálne služby pre ženy a ich deti, ktoré sú ohrozené správaním iných fyzických osôb alebo sa stali obeťou správania iných fyzických osôb. Ak je potrebné chrániť ich život a zdravie, zabezpečuje sa v zariadení núdzového bývania ich anonymita a utajenie miesta ich ubytovania.

II. VÝCHODISKÁ A CIELE REGIONÁLNEHO AKČNÉHO PLÁNU BRATISLAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA NA PREVENCIU A ELIMINÁCIU NÁSILIA PÁCHANÉHO NA ŽENÁCH NA ROKY 2024 – 2026

Regionálny akčný plán Bratislavského samosprávneho kraja na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2024 – 2026 je v poradí piatym dokumentom, ktorého hlavným cieľom je predchádzať a eliminovať násilie na ženách a ich deťoch, poskytovať a skvalitňovať odbornú pomoc ženám a deťom tak, aby žili svoj život v bezpečí, dôstojne, bez pocitu obáv, strachu a ohrozenia.

RAP BSK 2024 – 2026 uplatňuje naďalej nasledovné princípy:

- zachovanie základných ľudských práv a slobôd pre ženy a deti,
- neakceptovateľnosť akejkoľvek formy násilia a nulová tolerancia voči násiliu,
- individuálny prístup k ženám zažívajúcich násilie,
- rešpektovanie potrieb obete násilia bez ohľadu na podmienky, v ktorých sa obeť nachádza, obete nemôžu byť z podpory a pomoci vylúčené na základe rasy, národnosti, zdravotného obmedzenia, veku, sexuálnej orientácie, presvedčenia a náboženstva,
- dostupnosť informácií ako základného predpokladu prístupu k pomoci a službám,
- uplatňovanie koordinácie a spolupráce medzi orgánmi verejnej správy, samosprávy, mimovládnymi organizáciami, sociálnymi partnermi a ďalšími aktérmi.

Pracovná skupina zložená z odborníkov a odborníčok subjektov štátnej správy, verejnej správy, samosprávy a mimovládneho sektora v snahe posilniť dodržiavanie ľudských práv, poskytovať naďalej bezpečie a skvalitňovať odbornú pomoc a podporu ženám, na ktorých je páchané násilie a ich deťom pokračujú v napĺňaní aktivít RAP BSK 2024 – 2026.

V priebehu realizácie RAP BSK 2021 – 2023 sa aktívne zapájali a stali sa súčasťou pracovnej skupiny zástupcovia organizácií: ALEJ poradenské centrum, Kália TENENET, Občianske združenie Odyseus.

Napĺňanie hlavného cieľa RAP BSK 2024 – 2026 bude prostredníctvom rozvoja a realizácie jednotlivých aktivít a úloh participujúcich organizácií v nasledovných oblastiach:

1. Zabezpečenie informovanosti, osvety a vzdelávania verejnosti v oblasti násilia páchaného na ženách.
2. Zabezpečenie vzdelávania odborných pracovníkov v oblasti násilia páchaného na ženách, rozvoj multiinštitucionálnej spolupráce organizácií a inštitúcií, podpora poskytovaných služieb pre ženy a deti, na ktorých bolo páchané násilie.
3. Poskytovanie ochrany, odborných a komplexných služieb ženám a ich deťom, na ktorých je páchané násilie.

1. Zabezpečenie informovanosti, osvety a vzdelávania verejnosti v oblasti násilia páchaného na ženách

Plnením aktivít a úloh zameraných na zabezpečenie a zvýšenie informovanosti, osvety a vzdelávania verejnosti v oblasti páchaného násilia na ženách je prispieť k zvýšeniu vnímavosti a scitlivovaniu širokej verejnosti k násiliu páchaného na ženách. Prínosom týchto aktivít je zvýšiť povedomie aj potencionálnym cieľovým skupinám o možnostiach pomoci a ich nasmerovania k organizáciám, ktoré sa tejto téme venujú. Osveta a zvyšovanie informovanosti má prispieť aj k angažovanosti verejnosti v boji proti násiliu páchanom na ženách, k získavaniu informácií o príčinách, formách, dynamike a dôsledkoch násilia, o možnostiach

pomoci. Realizované úlohy a aktivity majú prispievať k eliminácii mýtov o násilí páchanom na ženách a k podporovaniu nulovej tolerancie voči násiliu.

Aktivita 1.1	**Organizácia workshopov pre žiakov, žiačky a študentov, študentky zameraných na primárnu prevenciu násilia páchaného na ženách**
Zodpovedný	Koordinačno – metodické centrum pre prevenciu násilia na ženách
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet workshopov, počet účastníkov/účastníčok

Aktivita 1.2	**Realizácia preventívnych aktivít formou besied, prednášok so zameraním na násilie páchané na ženách pre žiakov, žiačky základných škôl a študentov, študentky stredných škôl**
Zodpovedný	Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, oddelenie komunikácie a prevencie
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet realizovaných aktivít, počet účastníkov/účastníčok

Aktivita 1.3	**Zvyšovanie právneho vedomia občanov prostredníctvom prednášok, besied pre verejnosť a masovokomunikačných prostriedkov v oblasti prevencie domáceho násilia**
Zodpovedný	Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, oddelenie komunikácie a prevencie
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet podujatí, počet účastníkov/účastníčok

Aktivita 1.4	**Realizácia spolupráce na preventívnych aktivitách zameraných na oblasť prevencie a eliminácie násilia, možnostiach pomoci pre prioritné cieľové skupiny (osoby so zdravotným postihnutím, seniori, marginalizované skupiny)**
Zodpovedný	Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, oddelenie komunikácie a prevencie
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet preventívnych aktivít, počet účastníkov/účastníčok

Aktivita 1.5	**Realizácia verejných regionálnych diskusií**
Zodpovedný	Koordinačno – metodické centrum pre prevenciu násilia na ženách
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet verejných regionálnych diskusií

Aktivita 1.6	**Realizácia aktivít v rámci kampane Zastavme násilie na ženách**
Zodpovedný	BSK
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet a druh realizovaných aktivít

Aktivita 1.7	**Medializácia témy násilia páchaného na ženách**
Zodpovedný	Členovia skupiny RAP BSK
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácií
Merateľný ukazovateľ	Počet výstupov v médiách (tlač, informačné letáky, TV, rozhlas, web a iné)

Koordinačno-metodické centrum pre prevenciu násilia na ženách je zriadené v rámci Inštitútu pre výskum práce a rodiny (ďalej len „KMC“). Cieľom KMC je vytvoriť, implementovať a koordinovať komplexnú celoštátnu politiku pre oblasť prevencie a eliminácie rodovo-podmieneného a domáceho násilia. Zabezpečuje odbornú koordináciu aktivít prostredníctvom metodických usmernení pre poskytovanie služieb v oblasti primárnej prevencie, ako aj eliminácie násilia páchaného na ženách a deťoch, vytvára podmienky pre multiinštitucionálnu spoluprácu pomáhajúcich profesií a zabezpečuje systém vzdelávania týchto profesií. Dôležitou úlohou je uskutočňovanie výskumov a monitoring, vydávať a poskytovať všeobecné a štandardizované príručky, metodiky pre realizáciu, dobrú prax a spoluprácu medzi rôznymi inštitúciami pri poskytovaní pomoci ženám zažívajúcim alebo ohrozeným násilím a ich deťom. (Štandardy komplexnej podpory a ochrany žien zažívajúcich násilie, IVPR, 2015[5],
Metodika k poskytovaniu komplexnej podpory a ochrany ženám zažívajúcim násilie a ich deťom, IVPR, 2015[6]).

2. Zabezpečenie vzdelávania odborných pracovníkov v oblasti násilia páchaného na ženách, rozvoj multiinštitucionálnej spolupráce organizácií a inštitúcií, podpora poskytovaných služieb pre ženy a deti, na ktorých bolo páchané násilie.

S cieľom zlepšiť bezpečnosť a ochranu žien zažívajúcich násilie a ochranu ich detí je potrebné aj prehlbovanie vedomostí, sociálnych zručností a odborných kompetencií

5 Dostupné: PEN2_standardy_final_pre-OKP (2).pdf

6 Dostupné: PEN2_Metodika_pre-OKP.pdf

pracovníkov a pracovníčok, ktorí prichádzaj kontaktu so ženami, ktoré sú ohrozené násilím alebo zažívajú násilie. K odborníkom v oblasti pomoci ženám môžeme zaradiť sociálnych pracovníkov, sociálne pracovníčky, psychológov, psychologičky, zdravotných pracovníkov a pracovníčky, pedagogických pracovníkov a pracovníčky, pracovníkov a pracovníčky z radov polície, vyšetrovateľov, vyšetrovateľky, sudcov, sudkyne, prokurátov a prokurátorky.... K skvalitňovaniu poskytovaných služieb je potrebné aj zdieľanie nových poznatkov, odborných materiálov, výsledkov výskumov, analýz, štatistík a zvyšovanie odbornosti pracovníkov a pracovníčok.

Pre efektívnu, rýchlu a adresnú pomoc ženám, na ktorých je páchané násilie je dôležitá aktívna participácia subjektov, ktoré sa venujú problematike násilia. Preto sú aktivity v tejto oblasti zamerané na zvýšenie vzájomnej spolupráce, podporu stretnutí s cieľom zdieľania informácií a dobrej praxe a podporu odborných služieb pre ženy.

Aktivita 2.1	**Organizácia vzdelávacích aktivít zameraných na prehĺbenie vedomostí a výmenu dobrej praxe jednotlivých pomáhajúcich profesií**
Zodpovedný	Koordinačno – metodické centrum pre prevenciu násilia na ženách
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet aktivít, počet účastníkov/účastníčok

Aktivita 2.2	**Organizácia vzdelávacích aktivít zameraných na scitlivovanie pracovníkov/pracovníčok polície a prehĺbenie ich povedomia o zákonných možnostiach postupu policajných zložiek v prípadoch násilia páchaného na ženách**
Zodpovedný	Koordinačno – metodické centrum pre prevenciu násilia na ženách
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet aktivít, počet účastníkov/účastníčok

Aktivita 2.3	**Vzdelávanie pre odbornú verejnosť zamerané na zvyšovanie povedomia o rodovo podmienenom násilí**
Zodpovedný	ALEJ poradenské centrum
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie*
Merateľný ukazovateľ	Počet aktivít, počet účastníkov/účastníčok

*realizácia z Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky

Aktivita 2.4	**Zdieľanie odborných materiálov v oblasti násilia páchaného na ženách (odborné texty, metodiky, analýzy, štatistiky, výskumy...)**
Zodpovedný	Členovia skupiny RAP BSK
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet zdieľaných materiálov

Aktivita 2.5	**Multiinštitucionálna spolupráca na inovácii Regionálnych akčných plánov s ich následnou realizáciou a evaluáciou**
Zodpovedný	Koordinačno – metodické centrum pre prevenciu násilia páchaného na ženách
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet zapojených odborníkov, počet stretnutí, hodnotiace správy

Aktivita 2.6	**Monitoring dostupnosti a kvality služieb pre ženy zažívajúce násilie a ich deti**
Zodpovedný	Koordinačno – metodické centrum pre prevenciu násilia páchaného na ženách
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Výstup	Monitoring, správa z monitoringu

Aktivita 2.7	**Podpora projektov prostredníctvom dotácií z Výziev Rady vlády SR na prevenciu kriminality**
Zodpovedný	Okresný úrad Bratislava
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet podporených projektov

Aktivita 2.8	**Poskytovanie jednorazového finančného príspevku ženám, na ktorých je páchané násilie**
Zodpovedný	Mestá, obce a mestské časti participujúce na realizácii RAP
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet poskytnutých finančných príspevkov

Aktivita 2.9	**Podpora organizácií poskytujúcich sociálne poradenstvo ženám, na ktorých je páchané násilie, formou finančného príspevku**
Zodpovedný	BSK
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Rozpočet BSK
Merateľný ukazovateľ	Počet podporených organizácií

3. Poskytovanie ochrany, odborných a komplexných služieb ženám a ich deťom, na ktorých je páchané násilie.

Poskytovanie odborného poradenstva je jednou zo základných súčastí siete pomoci a podpory pre ženy, na ktorých je páchané násilie. Pre tretiu oblasť RAP BSK 2024 – 2026 je cieľom zabezpečenie a rozvíjanie poradenských služieb pre ženy, na ktorých je páchané násilie, skvalitňovanie služieb krízovej intervencie, poskytnutie ubytovania v krízovej situácii,

ubytovania v utajenom bývaní. Poskytovanie odborných služieb formou sociálneho, psychologického, právneho poradenstva, poskytovania ochrany a podpory ženám, na ktorých je páchané násilie vyžaduje zohľadňovanie špecifických potrieb obetí násilia.

Nevyhnutnou súčasťou v procese integrácie žien do spoločnosti a zvyšovania ich sociálnych kompetencií je aj vytvorenie priestoru na fungovanie podporných a svojpomocných skupín pre ženy, ktoré mali traumatickú skúsenosť s násilím a poskytnutia pomoci pri začleňovaní sa do bežného života.

Aktivita 3.1	**Poskytovanie sociálneho, právneho, psychologického poradenstva a krízovej intervencie formou telekomunikačných služieb (nonstop linky) ženám, na ktorých je páchané násilie**
Zodpovedný	Národná linky pre ženy
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet poradenských výkonov

Aktivita 3.2	**Poskytovanie odborného sociálneho, psychologického a právneho ambulantného poradenstva pre ženy, na ktorých je páchané násilie**
Zodpovedný	ALEJ poradenské centrum, Kália TENENET, OZ Brána do života, Poradenské Centrum Nádej
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet jednotlivých poradenských výkonov

Aktivita 3.3	**Odborná práca so ženami z marginalizovaných komunít zameraná na osvetu, prevenciu a edukáciu ohľadom problematiky násilia**
Zodpovedný	Občianske združenie Odyseus
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet jednotlivých aktivít

Aktivita 3.4	**Poskytovanie odborného sociálneho a psychologického poradenstva pre ženy z marginalizovaných komunít, na ktorých je páchané násilie**
Zodpovedný	Občianske združenie Odyseus
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet jednotlivých poradenských výkonov

Aktivita 3.5	**Poskytovanie odborného sociálneho, psychologického a právneho poradenstva pre obete, na ktorých je páchané násilie a stali sa klientkami intervenčného centra na základe vykázania násilnej osoby zo spoločného obydlia alebo ohrozená osoba udelila súhlas polícii na poskytnutie kontaktu intervenčnému centru**
Zodpovedný	Poradenské Centrum Nádej
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet jednotlivých poradenských výkonov

Aktivita 3.6	**Poskytnutie ubytovania ženám a ich deťom, na ktorých bolo páchané násilie v Bezpečnom ženskom dome**
Zodpovedný	DOMOV - DÚHA, OZ Brána do života
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	BSK, vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet ubytovaných žien a ich detí, na ktorých bolo páchané násilie

Aktivita 3.7	**Poskytnutie ubytovania ženám a ich deťom, na ktorých bolo páchané násilie formou utajeného ubytovania**
Zodpovedný	Poradenské Centrum Nádej
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet ubytovaných žien a ich detí, na ktorých bolo páchané násilie

Aktivita 3.8	**Poskytovanie jednorazového finančného príspevku ženám, na ktorých je páchané násilie**
Zodpovedný	Mestá, obce a mestské časti participujúce na realizácii RAP
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet poskytnutých finančných príspevkov

Aktivita 3.9	**Zabezpečenie ubytovania pre ženy, na ktorých bolo páchané násilie a ich deti formou nájomných bytov, vyčlenenou ubytovacou jednotkou....**
Zodpovedný	Mestá, obce, mestské časti participujúce na realizácii RAP BSK
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet ubytovaných žien a ich detí, na ktorých bolo páchané násilie

Aktivita 3.10	**Realizácia skupín pre ženy, na ktorých bolo páchané násilie – „Podporných ženských skupín“**
Zodpovedný	ALEJ poradenské centrum, OZ Brána do života, Poradenské Centrum Nádej
Termín	2024 - 2026
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Merateľný ukazovateľ	Počet stretnutí, počet účastníčok

III. Záver

Regionálny akčný plán na prevenciu a elimináciu násilia na ženách je nástrojom na poskytovanie a skvalitňovanie pomoci ženám ohrozených alebo zažívajúcich násilie a ich deťom. RAP BSK poskytuje priestor na hľadanie odpovedí na otázky ako by mala systémová pomoc fungovať, ktoré služby pre ženy zažívajúce násilie v regióne chýbajú alebo sú nedostatkové, kde sú medzery v systéme pomoci, hľadať riešenia na ich odstránenie. Zároveň je RAP BSK platformou, ktorá má potenciál spájať zástupcov organizácií, verejného a neverejného sektora a poskytnúť priestor pre sieťovanie organizácií, na vzájomnú výmenu informácií, na analýzy kazuistík a na prezentovanie príkladov dobrej praxe pri riešení problematiky násilia páchaného na ženách.

Príloha č. 1

Kontakty na organizácie pôsobiace v problematike násilia na území Bratislavského samosprávneho kraja

Telefonické nonstop linky pre ženy zažívajúce násilie a pre obete trestných činov:

Národná linka pre ženy zažívajúce násilie: 0800 212 212

Aliancia žien – Cesta späť: 0903 519 550

Pomoc obetiam násilia: 0850 111 321

Intervenčné centrum pre Bratislavský kraj:

Poradenské Centrum Nádej: 0905 463 425
office@centrumnadej.sk
www. centrumnadej.sk

Organizácie poskytujúce pomoc ženám, ktoré sú ohrozené alebo na ktorých je páchané násilie:

ALEJ poradenské centrum
0911 417 778, alejporadenskecentrum@gmail.com, www.alej.eu

Aliancia žien – Cesta späť *
0903 519 550, alianciazien@alianciazien.sk, www.alianciazien.sk

Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s.r.o.*
0908 641 111, kanis@kanis.sk, www.kanis.sk

Liga za ľudské práva*
0918 366 968, hrl@hrl.sk, www.hrl.sk

Pomoc obetiam násilia *
0850 111 321, linka@pomocobetiam.sk, www.pomocobetiam.sk

Poradenské Centrum Nádej*
0905 463 425, office@centrum.sk, www.centrumnadej.sk

Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar*
02/63 515 208, info@usmev.sk, www.usmev.sk

Kália TENENET
0911 856 810, kalia@programkalia.sk, www. programkalia.sk

Informačná kancelária Bratislava
0961 046 014**,** pomocobetiam@minv.sk, www. prevenciakriminality.sk

* akreditovaný subjekt poskytujúci pomoc obetiam v zmysle zákona č. 274/2017 Z. z.

Zariadenia núdzového bývania v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov:

DOMOV – DÚHA
Bezpečný ženský dom
0918 824 247, bzd@domovduha.sk, www.domovduha.sk

Občianske združenie Brána do života
Bezpečný ženský dom
0915 439 245, pomoc@branadozivota, www.branadozivota.sk

Mestské centrum sociálnych služieb Modra
0905 973 871, riaditel@modra-sos.sk, www.modra-sos.sk

Stredisko sociálnych služieb Petržalka
0947 487 428, riaditelka@ssspetrzalka.sk, www. ssspetrzalka.sk